

Наталія КОНОНЕЦ

ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ЦИФРОВИХ НАРАТИВІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У нинішніх умовах організації дистанційного навчання, під час якого проводяться лекції, семінарські та практичні заняття за допомогою сучасних засобів відеозв'язку, актуальним є питання підвищення якості таких форм організації навчання студентів у вищій школі. Для вирішення цього завдання доречно реалізувати *нарративно-цифровий підхід*, згідно якого, як переконливо доводить Дж. Охлер, передбачається організація процесу навчання за допомогою цифрових нарративів (розповідей), що уможлиблює забезпечити таку взаємодію викладача зі студентами, в ході якої раціонально-логічна та почуттєво-емоційна характеристики інформації передаються й засвоюються не лише через вербальний, але й інші інформаційні канали за допомогою цифрових технологій, що дає можливість розширити, збільшити, поновити ряд смислів та їх відтінків, що виникають у ході отримання нового знання й досвіду (Ohler, 2013).

Загалом, у зарубіжних педагогічних дослідженнях, як свідчить аналіз праць Л. Тимчук, визначено, що цифровий нарратив (digital narrative) – це авторська оповідь (розповідь), яка поєднує цифрові зображення (фото, рисунки, схеми), текст (словесний, відео, музичний) і створює найбільш сприятливі умови для передачі повної інформації з досліджуваної теми та засвоєння її шляхом розширення каналів сприймання навчальної інформації. Прикладами цифрових нарративів дослідники визначають: цифрові тексти, презентації, розповіді, розміщені у блогах, твітер-романи, романи для читання, розміщені на екрані мобільного телефону, відеокліпи, анімаційні ролики, відеоблоги, фотоколажі, описи подій у соціальних мережах, інтерактивні дидактичні ігри, кросворди, ігрові квести та ін. (Тимчук, 2015).

Безумовно, кожна лекція за допомогою відеозв'язку – це сам по собі цифровий нарратив, тому пропонуємо розглянути етапи його створення для організації ефективного дистанційного навчального процесу (рис. 1).

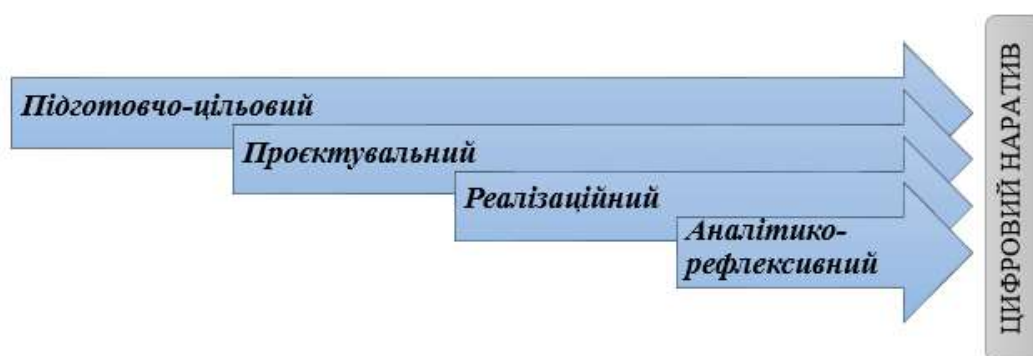

Рис. 1. Етапи створення цифрового нарративу

Етап 1. Підготовчо-цільовий

На цьому етапі викладач ставить мету цифрового нарративу – з'ясувати, чого сподіваємось чи прагнемо досягти після проведення відеолекції: намагаємось поінформувати, переконати, спровокувати, поставити проблемне питання, продемонструвати, навчити, сформувані, поділитися досвідом, обмінятися думками тощо.

Проводиться підготовча робота: створюється тека, до якої заноситься увесь цифровий матеріал, який викладач використовує/планує використати для досягнення

мети відеолекції (цифрові тексти, презентації, відео, фото, ментальні карти, посилання на інтернет-ресурси тощо).

Етап 2. Проектувальний

Проектування сценарію відеолекції, де вказуються: початок (вступне слово викладача, чи інтригуючий фрагмент відео, фото тощо); подальша розповідь, яка спрямована на досягнення мети; демонстрація навчального матеріалу (коли, після яких слів, якими словами супроводжувати цифровий демонстраційний матеріал); рефлексія зі студентами (що обговорюємо разом, що варто ще раз продемонструвати, на що націлити подальшу самостійну пізнавальну діяльність студентів); підсумки (як закінчуємо відеолекцію). Також на цьому етапі здійснюється, за потреби, опрацювання й удосконалення написаного нарративу за допомогою перепланування, перегляду, редагування, переписування, знаходження нових підходів для реалізації творчого задуму, зосереджуючи при цьому увагу на найбільш важливому для поставленого завдання й обраної аудиторії студентів.

Етап 3. Реалізаційний

Цей етап відбиває хід реалізації сценарію відеолекції. Обрання й тестування функціоналу програмно-технічних засобів для проведення відеолекції (Zoom, Google Meet, Skype тощо), використання мікрофону комп'ютера для запису нарративу на основі свого сценарію, завершення цифрового нарративу, збереження його у версії, яку можна переглянути (за бажанням),

Етап 4. Аналітико-рефлексивний

Грунтовний аналіз досягнутих результатів відеолекції, саморефлексія (чи досягли ви мети відеолекції, які проблеми виникали, що варто переглянути й удосконалити тощо).

Таким чином, робота над вирішенням проблеми проведення ефективної відеолекції в умовах дистанційного навчання передбачає кропітку роботу викладача, яку доцільно здійснювати у 4 етапи: підготовчо-цільовий, проектувальний, реалізаційний та аналітико-рефлексивний. Водночас, така складна діяльність науково-педагогічних кадрів по створенню цифрових нарративів сприяє формуванню їх цифрової компетентності як здатності критичного застосування цифрових технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією з навчальною метою (Kononets, Pchenco, Mokliak, 2020).

Список використаної літератури

1. Тимчук Л. І. Проектування процесу створення цифрових нарративів майбутніми вчителями. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2015, № 4 (48). С. 376–389.
2. Kononets N., Pchenco O., Mokliak V. (2020). Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*. July 2020. ISSN 1302-6488 Volume: 21 Number: 3 Article 14. P. 199–220.
3. Ohler J. *Digital Storytelling in the Classroom: New Media Pathways to Literacy, Learning and Creativity* Paperback. Corwin, 2013. 304 p.

Віталій ФАЗАН

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОГО УЧНЯ

Релігія є не що інше, як відповідь на питання про сенс життя.
Л. Толстой

Сьогодні, коли дефіцит духовної культури усвідомлюється як одна з головних перешкод на шляху оновлення суспільства, духовний розвиток особистості виступає одним із найактуальніших завдань сучасної школи.